

SLOVENSKI NAROD.

Izplača vsak dan zvečer, izključno nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dočelo za vse leta 25 K., za pol leta 13 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse 24 K., za pol leta 12 K., za četrt leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam počasi, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četrt leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaka poštinska. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnina se ne izkira. — Za oznanila se plačuje ed peterostopno peti-vrste po 12 h., če se se oznanile tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisni in poslovni frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knaflejih ulicih št. 5, in ricer uredništvo v I. nadstropju, upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklame in oznanila, t. j. administrativne stvari.

"Slovenski Narod" telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

"Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Klerikalna gonja proti Prešernu se nadaljuje.

Prešernova slavnost je minila. In ako napravimo bilanso o njej, moramo z radostjo konstatovati, da je donesla slovenskemu narodu nepričakovano mnogo dobrega in koristnega: s Prešernovo slavnostjo so se zožile in poglobile vesi, ki vežejo nas Slovence z ostalimi slovenskimi narodi, utrdila se je slovenska vzajemnost, zajednica med nami južnimi Slovani je pognala krepke korenine in, kar je glavno, s slavnostjo se je oživila in pomladila v tisoč in tisoč slovenskih srč krepka narodna zavest, v narodu je vzniklo zanosno narodno navdušenje in narodni ponos je napolnil srca vseh poštenih Slovencev.

A še nekaj dobrega nam je rodila ta svečanost!

Klerikalna ali takozvana katoličko-narodna stranka se je pri tej priliki pokazala v pravi luči, v vsi svoji ostudni negoti; s svojim neduvenim nastopom je priznala in dokazala javno, da je stranka pravih brezdomovincev, katerim so mednarodna načela klerikalizma vse, narodnost pa samo prazna frasza, ki je dobra samotakrat, kadar je treba prevariti in preslepit nerazsodno ljudsko množico, da se tem laglje in raje dava krovativ klerikalne spone.

Prešernovo ime je vsakemu Slovencu sveto, njegovemu spominu se klanja vsak res narodno čuteči Slovenc, samo ona stranka, ki se po krivici imenuje tudi narodno, ne najde v zadnjem času dovolj blata, da bi ž njim onečastila vzdvišeno podobe neumrelga našega pesnika.

Vsakomur je še v živem spominu gaden nastop naših klerikalcev ob prikri odkritja pesnikovega spo-

menika, ko so hoteli na vsak način s pomočjo najbreastidnejših sredstev uničiti in paralelizirati velikanški tisk, ki ga je napravila ta slavnost na vso slovenško in slovansko javnost.

Ta sramotni poskus se jim je ponesrečil, ker se je dvigalo proti njim vse, kar misli in čuti slovensko in slovenško.

Toda to jim še ni dovolj!

Ker se jim ni posrečilo prepričiti ali vsaj pokvariti velebne slavnosti odkritja pesnikovega spomenika, hočejo sedaj onemogočiti vsaj šolsko slavnost, pri kateri bi se naj ljubljanska mladina poklonila največjemu sinu naroda slovenskega in mu izkazala zaslужeno čast in špovanje ob njegovem spomeniku.

Na predlog in prošnjo mestnega šolskega sveta je deželni šolski svet dovolil še pred 10. septembrom, da se priredi za šolsko mladino posebna slavnost ob pesnikovem spomeniku.

Klerikali so takrat molčali, samo v nemškem časnikarskem gozdu je zašumelo in sličali so se glasni in ogorčeni protesti proti temu, da hočejo sedaj slaviti Slovenski svojega Prešerna tako, kakor so pred meseci proslavljali Nemci svojega Schillerja, in nemški listi so pozivljali vladu in klicali na pomoč svoje drž. poslance, da bi dosegli, da se ta slavnost prepose.

Klerikali so molčali.

Šele ko se jim je žalostno ponesrečil njih atentat na Prešernovo slavnost, so naenkrat prišli do prepričanja, da je pravzaprav nedopustno, da bi tudi šolska mladina slavila spomin Prešernov in da bi se ji ob slovesni priliki povedalo, kaj pomenja Prešeren za slovenski narod in za slovensko književnost.

In klerikali so se v ljubljavi pridružili nemškim kričačem in unisono z njimi jeli zahtevati, da naj dež. šolski svet

prekliče svoj sklep glede šolske slavnosti pred Prešernovim spomenikom.

Toimača te nemško klerikalne zahteve v dež. šol. svetu pa sta bila klerikalna njegova člana Ant. Kržič in dr. Lesar.

Toda ves njihov napor se je ponesrečil, zakaj dež. šol. svet je sklenil z vsemi proti njihovima glasovoma, da nima vzroka preklicevati prvotnega svojega sklepa.

Prepoved šolske svečanosti ob Prešernovem spomeniku so torej hoteli izposlovati tisti ljudje, ki so meseca majnika, ko je dež. šol. svet dovolil, da se smejo prisediti na posameznih zavodih Schillerjeve proslave, kričali, glejte, ta naš dež. šol. svet, ki določuje in celo ukazuje šolski mladini slaviti Schillerja, bi tega gotovo ne dovolil, ako bi mi Slovenci na enak način hoteli slaviti našega Prešerna!

In sedaj, ko je deželni šolski svet dovolil in odobil, da slavi ljubljanska slovenska mladina Prešerna, kakor je pred meseci nemška Schillerja, pa hinavsko kriče in in ogorčeno sprašujejo: »Zakaj, v kateri namen naj se deca vlači po javnih ulicah? Kakšen vzgojevalni namen ima ta procesija k Prešernovemu spomeniku? Kaj hoče župan Hribar priporočati nežni nedorasli deci o Prešernu, ali jim bo raslagal sonetni venec, »Krst pri Savici«, balade itd.?

»Slovenec« prav dobro ve, da je baš v nas, ki bijemo obopen boj na življenje in smrt na severu, na jugu in zapadu, potreba, da se naši mladini že v zgodni mladosti vlije v dovezna srca čut narodne zavesti in narodnega ponosa, da v poznejših letih ne omaga in se ne iznemiri svojemu rodu.

pevec, ki so ga radi sprejemali na vseh graščinah na Furlanskem in na Goriškem in ki bi bil lahko prijetno živel na patrijarhovem dvoru, da ga ni ljubezen zapeljevala v najpredznejša podjetja.

»Če nečeš, da se ti zgodi kakor temu volku — glej, da izgineš,« je jezno zakričal Juri in udaril po sulici, da je napadalcu odletela iz rok. Mož je prestrašeno kričal na pomoč in bežal čez polje, odkoder se je bližalo več jezdecev in se je slišalo vpitje gonjačev.

Juri se za to ni zmenil. Hotel je užiti svoj triumf in ponesti seboj kožo ubite živali. Stopil je s konja in se približal volku, v istem trenutku pa tudi strahoma obstal. Volčja glava je ležala na strani, iz volčje kože pa je gledal smrtnobled moški obraz.

Jurju je zastalo srce. Pobil je človeka, ki so ga bili zašili v volčje kože ga potem kakor zver podili po gozdih in planjavah. Sklonil se je nad ranjencem in zdaj spoznal ta obraz.

Oton Vidal,« je zaklical Juri, »ali me čuješ?«

Umirajoč pogled je zadel Jurja, blede ustne so se premikale ali niso bile zmožne govoriti.

Juri se je trudil, da pretrga žive, s katerimi je bil Oton Vidal zašil v volčje kože. Siromak se mu je smilil nad vse. Oton Vidal je bil znamenit

Drugi srečnejši narodi imajo v to uspešno sredstvo zgodovino svoje slavne preteklosti.

Mi Slovenci tega nimamo, zato lahko stavimo svoji mladini v ponos, zgled in posnemanje trolj posamezne može, ki so si stekli za naš narod nevenljivih zaslug. In med temi možmi je getovo prvi France Prešeren, kateremu se imamo takoreč zahvaliti, da smo postali narod v družini drugih kulturnih narodov evropskih. Pa tega moža bi naj ne smemo slaviti slovenska mladina? In zakaj ne?

»Slovenec« piše tako-le:

»Te otročice bodo postavili okoli spomenika, Hribar bo govoril, dolgo govoril; otroci bodo napol razumeli, da je bil velik pesnik, drugega pa nič. Pa kakor je mladina vedeljna in radovedna, bo hotela na vsak način brati pesmice, ki jih je skladal Prešeren. In brala jih bo. Globoko čuvstvenih idej in lepot poezij ne bo pojmovala, pač pa bo izluščila erotično jedro več ali manj.«

Dobro, ako naj velja to načelo, ki ga je proglašil pobožni »Slovenec«, potem se mladina ne sme poučevati o skrivnostih naše vere, ker jih ne razume, ne smelo bi se jipriporočati v zgled in posnemanje raznih svetih mož, ki so bili tudi ljudje morda z večjimi slabostmi, kakor jih je imel Prešeren, in nesmelobi se jigovoriti o sv. pismu, ker bi se mladina lahko pojavila, vedežala in radovedna, kakor je, »bi namreč hotela na vsak način brati n. pr. »Visokopésem« in druge nad vse pikantne odstavke iz sv. pisma. »In brala bi jih. Globoko čuvstvenih idej in lepot poezij ne bo pojmovala, pač

pa bo izluščila erotično jedro več ali manj.«

Našim psevdomoralistom ekoli »Slovenec« bi torej nasvetovali, naj bi naša duhoščina ne poučevala naše mladine o težko pojmljivih verskih skrivnostih, ki jih otroci ne razumejo in naš bi se v verouauku ne govorilo o sv. pismu, po svoji vsebinu za mladino skrajno pobujljivem, ker se lahko s tem pokvari. Kasar bodo klerikaleito storili, bodo motudi in prenehalo slaviti Prešerna in njegova dela in nič več ga ne bodo priporočali svoji mladini v zgled in posnemanje! —

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 20. septembra. Tudi krščansko-socialni poslanci se pripravljajo na odločni protest v državnem zboru zoper ministrskega predsednika Gautscha, ker je zbranil splošno volilno pravico na Ogrskem. Socialni demokrati in krščanski socialisti se tedaj enkrat znajdejo pri skupni akciji.

Trst, 20. septembra. Klub italijanskih poslancev ima v nedeljo sejo, da se dogovori glede boja, ki ga nameravajo italijanski poslanci pričeti v državnem zboru, ako se njihova vsečilična zadeva ne reši povoljno. Klub ima le 11 zdravih poslancev.

Krizna na Ogrskem.

Budimpešta, 20. septembra. Koalicjski listi pišejo, da postane vladni načelnik grof Khuen-Hédervary. Na Dunaju si zato tako nujno prizadevajo, da bi se kriza poravnala do 1. oktobra, ker v vojašnicah razburjenje načršča zaradi podajšanega službovanja. Bati se je, da vprizore vojniaki dogovorjeni punt.

Roka ji je omahnila in zamižala je nekoliko, potem pa se malo nasmehnila in s koprnečim glasom rekla:

»Mladi mož, Vi ste slabo obveščeni o meni, ako ne veste, da se pri enem lahko kruto maščujem za to, kar drugemu rada dovolim.«

Juri je čutil, da Juta namenoma prikriva svojim spremjevalcem, kdo da je on, kakov je tudi čutil, na kaj Juta namigne, ali delal se je, kakor bi njen besed ne razumel.

»Euo vam, milostiva gospa, da niko komur na svetu ni dovoljeno, delati s kristjanskim človekom kakor z divjo zverjo; in dalje vam, da ni vreden plemstva človek, ki pomaga uprizoriti tako sramoten lov na človeka.«

Gospa Juta je čutila, da s svojo ljunbeznostjo ni ničesar opravila in da je Juri neče razumeti. A prikrila je svojo užaljenost. Nasmehnila se je očabno in zbadljivo zaklicala:

»Če prideš v Čedad in vidite lepo Katarino Zoranovo, vprašajte jo, kakšen je razloček med pevcom, ki oblaže volčje kože, da se prikopi svoji dami, in pa med vladarjem treh grofij, ki se preobleče v rokodelskega pomočnika, da se prikopi navadnemu međanskemu dekletu.«

(Dalje prih.)

LISTEK.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Prvi del.

(Dalje.)

Naenkrat se je Juri zganil in naglo zgrabil železno palico, ki je visela ob njegovem sedlu. Zaslišal je glas rogov in vpitje: »Na volka! Udir volka!« Juri je spodbodel svojo Vihro in zdirjal čez polja na stran, odkoder se je čulo klicanje. Prešnilo ga je veselo upanje, da pobije volka, da se potem zmagonosno pokloni plemenitom damam in vitezom in odjezdi nepoznan. Predstavljal si je ta triumf tako živo, da nit ni zapazil ni, da ni slišati lajanja psov. Podil je Vihro kar je mogel, a vsled megle ni bil v stanu presoditi, če jezdi po pravi poti.

Ustavil je Vihro, hoteč počakati, da se zopet oglase rogovi. V tem trenutku plane iz grmovja počastna prikazena. »Medved je,« je mislil Juri, in se s palico zapodil na žival. Žival se je tuleč hotela umakniti ali Juri jo je tako dobro zadel, da se je zgrudila na tla.

»Stoj — ti si pobil gospoški plen,« je zakričal širokopleč mož, ki je

pevec, ki so ga radi sprejemali na vseh graščinah na Furlanskem in na Goriškem in ki bi bil lahko prijetno živel na patrijarhovem dvoru, da ga ni ljubezen zapeljevala v najpredznejša podjetja.

»Zdaj, plemenita gospa, boste videli, kako znajo Vaši služabniki kaznovati človeka, ki se drzne dvomiti o Vaši nad vse vzišeni kreposti. Hej, hlapci, položite pred našo plemenito gospo taco tega volka. To, gospa milostiva, je tista roka, ki je zapisala pesem o Vas, pesem o ljubezni, pesem, v kateri se je pevec drznil reči, da ga boste morda vendar uslušali. V Trevisu so Vidal odrezali uho, ker je bil poslušal ljubavne besede omožene gospe, danes mu odrežemo roko; mislim, da bo zdaj dal slovo poeziji in ljubezen.«

Tako se je čulo govoriti gospoškega jezdeca, ki je jahal ob strani vitke dame in ki so ga spremjali njevi govoriti.

Širokoustni jezdec je bil zelo presečen, da se njegovo povelje ni nemudoma izvršilo in jezno je začel kričati na svoje hlapce, kaj da to pomeni. Ko so ga opozorili na Jurja, je novič vzplamstela njegova jeza in mahajo z bičem je planil proti njemu. Juri je arno skočil na stran in s svojo železno

palico udaril konja po nogah. Konj je hipoma padel in vrgel jezdeca raz sebe.

»Lopov, razbojniki,« je kričal jezdec. »Pretepsi te dam, da boš pod biči izdihnil svojo grešno dušo.«

Juri je stopil jezdecu z nogo za vrat, da je ta mogel komaj še dihat in je dvignil palico.

»Če ne boš pokoren kakor pes, ti razbijem glavo,« mu je začagal in obrnivši se do hlapcev, ki so priheli, jih je osorno odpodil.

»Strahopeti,« je zdaj zadonel ženski glas in dama, s katero je bil

20. september v Italiji.

Rim, 20. septembra. Danes se je prasnovala 35. obletnica zavetja Rima slovensko po celi Italiji, posebno pa v Rimu. Občinski svet je imel slavnostno sejo, v kateri se je predstila kraljeva brzjavka. Kralj poudarja bratsko vajnost med italijanskimi mesti z ozirom na potresno katastrofo v Kalabriji.

Rumunska in Grška.

Sofija, 20. septembra. Med Rumunsko in Grško je prišlo do polnega razpora. Grški poslanik je zapustil Bukarešto, ne da bi bil ostavljen kakega namestnika. Istočasno je tudi rumunski poslanik odšel iz Atena in dopustil ter ostavil na konzulatu le enega uradnika, da čuva arhiv.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 20. septembra. Ponoči je vdrlo kakih 70 mož v glavno kaznišnico v Rigi skozi okna po lestvah. Na dvorišču se je vnel boj s čuvaji. Napadalci so ubili tri pasnike, dva pa težko ranili, nakar so oprostili dva politična hudovalca, ki sta pričakovala v jedi smrtna obsođba pred vojnim sodiščem.

Odesa, 20. septembra. V Baku se nadaljuje morenje in ropanje. Kozaki so tako roparsko četo Tatarov preganjali do armanskega samostana pri Krivanu, tam pa so prišli reparjem na pomoč mohamedani, da so se morali kozaki umakniti.

Pariz, 20. septembra. Iz Petrograda je došla vest, da se kmalu proglaši obsedno stanje čez celo Rusijo (?).

Moskva, 20. septembra. Imenovanja princa Napoleona za gubernatorja v Kavkazu pa ni potrdil.

Zavarovanje delavcev na Ruskem.

Petrograd, 20. septembra. Car je ukazal ministru notranjih zadev, naj izdela in predloži zakonski načrt o obveznem zavarovanju delavcev. (Rusija bo potem takem tudi v tem pogledu prekosila Avstrijo, kjer se povprašujejo najprej industrijski oderubi za mnenje)

Državni prevrat v Kolumbiji.

London, 20. septembra. Predsednik republike Kolumbije, Reyes, se je v Bogotu proglašil za diktatorja ter zaprl vse člane najvišjega sednega dvora. Možica je naskočila njegovo palačo, nakar je vojaštvo ustrelilo ter ubilo več oseb. Obenem je nastal v ostalih kolumbijskih mestih splošen punt.

Brzojavke ob priliki odkritja Prešernovega spomenika.

(Dalej.)

Tabor: Nehynouci památe ne-smrtelného slovanského písce Prešerna hřimavé sláv! — Za „Zpívácký spolek slovanský“ ve Vidni: dr. Drozda.

Lysa nad Labem: Dnes dli celý český národ myslí i srdečem v vas. U příležitosti odhalení pomníku nesmrtelnému Prešernovi vzpomínáme jeho neocenitelných zásluh pro celé Slovanstvo! — Výkonný výbor české strany agrarní: Žďárský, předseda.

Lužany: Vzdáváme hold velkému basniku slovinskemu a přejeme z té duše, aby Prešernova lánska k národu a vira v jeho budoucnost stála se majetkem všech Slovinců. Jos. Hlavka, prezident české akademie; dr. Karel Mattuš, vrchní ředitel zemské banky; dvorní rada Meller; dr. Josef Pič, ředitel prähistorického oddělení českého muzea; dr. Václav Prokás, jednatel studentských kolejí českých vysokých škol pražských.

Pardubice: Skládáme hold svým památkám a nesmrtelnému dílu nejslavnejšího vašeho bánská v tom převídčení, že energický bratrský národ vaš musí domoci se plně všeho, o čem veliký Prešeren snil a zač tak statně bojujete. — Dr. Štolba s chotí.

Plumlov: „Spolek českých spisovatelů bellettistů“ „Maj“ v Praze posílá společný pozdrav svých členů ke vzácné Vaši slavnosti. Nesch žije věčně v srdečích nesmrtelná památka muži, jenž národ svý vřele nosil v srdeči. — Vrchlický, předseda; Sekania, jednatel.

Poděbradý: Bodí današnja za vse Slovane velepomembna svečanost vzhrokom nôvega razvoja slovenske literature. — Prof. Hraský.

Krakov: Skladajc hold velkemu poecie žyczymy najpomyslniejszego rozwoju narodu slowenskiemu. — Prezydium miasta Krakowa: Chyliński.

Krakov: Z rodakami Prešernem lăczy sie: — „Klub Słowiański“ w Krakowie.

Krakov: Pełni czci dla Prešernem zyczymy was, żeby poecza jego wykladana była jak najpręzej w mowie ojczystej w uniwersytecie slowenskim w Lublanie. — Redakcja „Świata Słowiańskiego“, dr. Koneczny.

Jarosław: Slawa niesmiertelnemu spiewakowi Niech przyszcza jego narodu jak dziś pieśń jego wstanie w jasności i chwale! — Tadeusz Stanisław Grabowski.

Tarnow: Čast in slava narodu, ki je dal človeštvo Prešernu! Živili Slovenci! — Zawiliński, ravnatelj gimnazije.

Sićev (Srbija): Šaljemo pozdrav slovenačkom narodu prilikom odkrivanja spomenika velikome rodoljubu braće naše Slovencev. Hiljadili se veliki sinovi braći Slovencima! Slava Prešernu! Kao prijatelj jugoslovenske zajednice, šaljemo bratske pozdrave: — Agnija Nikolajevićka i Dika Nikolajević.

(Dalej prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. septembra.

„Zavodi sv. Stanislava“.

Ljubljanski škof ima danes svoj dan. Danes otvarja namreč v Št. Vidu svoje zavode, ki jih je sezidal v namen, da vzgaja v njih slovenske jančarje. Turški sultani so imeli svoje čase navado, da so ropali kristjanske otroke, jih vzgojili v najfanatičnejšem mohamedance in iz njih sestavljali armado jančarjev, ki so bili najbesnejši in najkrvoločnejši sovražniki kristjanov, in z največjo radostjo pobijali in morili ali Turkom v korist zasuževali svoje lastne brate in sestre. Toda tudi ta strašna armada ni turškim sultanom nič pomagala in jih ni obvarovala propada. Po zgledu turških sultanov se ravna tudi ljubljanski škof Ustanovil je zavode, ki naj vzgoje rimskim pa pežem jančarsko armado, ki naj darimskemu klerikalizmu fanatičnih bojevnikov. Denar za te zavode je izprešal škof iz naroda samega, pridobil si je denar z obetanjem, katerih sedaj noče izpolniti, z objubami, ki jih sploh ne more uresničiti, z zlorabo duhovske moči in duhovskega vpliva pri umirajočih ljudeh. Škof je v posebnem pastirskem listu naročil duhovnikom lov na testamente in duhovniki so njegovo voljo izpolnili. Škof ni sezidal svojih zavodov „s pomočjo vsega vernega ljudstva svoje škofije“, marveč s pomočjo prevare tega vernega ljudstva. Nije opeke na tem zavodu, katere bi sene držala kletev kakega prevara nega reveža, kake zapušcene vdove ali kake oropane sirote. Inta zavod se je danes blagoslovil s posebnim pomponom. Škof je z židovsko nadležnostjo vabil vse ljude na to svojo slavnost; nadlegoval je celo prononsirane liberalce, naj mu pridejo delat štafažo. Ne vemo, koliko jih je zvobnal, to pa vemo, da že vse vti udežniki, naj bi škofovim zavodom k malu bila zadnja ura. Ne bomo danes preiskovali, ali bo mogoče te zavode vzdržati ali ne. Zavodi so tu in s tem moramo računati. Zavedi so trdnjava, v kateri se bodo vrgajali prvorilci najfanatičnejšega klerikalizma; iz njih bodo izhajali ljudje, ki bodo z vsemi silami delali na to, da zasužnijo narod rimskemu klerikalizmu. V tem je že tudi povedano, kaj morajo storiti vse tisti, katerim je pri srcu blagor in sreča slovenskega naroda, ki hočejo slovenskemu narodu dati pogoje za srečen razvoj in napredek v narodnem in v političnem, v gospodarskem in v kulturnem oziru. Združiti je vse moči, da se podkopljejo klerikalizmu tla med Slovenci in podlagajo njegove korenine. Dan, ko otvarja škof svoje zavode, naj bo tudi dan, ko se je v Slovencih začel najbrezobzirnejši sistematični boj proti rimskemu klerikalizmu.

Reforma ruske cerkve dela mnogo preglavice »Slovenec«. Ali bi ne bilo bolje, ko bi se zanimal za reformo katoliške cerkve. Gniloba v katoliški cerkvi je tako velika, da so reforme edina pot, ki jo znajo za nekaj časa rečiti sicer

neisogibnega propada. Ali ni to neboje svet: Katolicizem umira — »Slovenec pa skrbe reforme v ruski cerkvi.

Maš ponos. Škof je svoje zavode v St. Vidu imenoval po Sv. Stanislavu, ki ga »Slovenec« imenuje slovenskega Alojzija. Zgodilo se je to, ker med svetniki ni ne enega Slovenca. Staro tercijalke in enake polijudi bo to sicer bolo, nas pa to veseli, mi smo ponosni na to. Na zadnjem nemškem katoliškem shodu je bilo rečeno: Poštost in pravovernost kakega naroda se sposna po tem, koliko ima svetnikov. Sloveni nimamo nobenega. Glejmo, da ostane vedno tako!

Podraženje mleka in „Slovenec“.

Glasilo ženklavških gadih igrat tudi glede podraženja mleka skrajno hinaško vlogo. Guglie se tako, da bi mu okoliški posestniki nič ne zamerili, ljubljanski delavci pa ne zapazili, da jih ima za nôrea. Agitacijo med kmeti, da naj se podraži mleko, so začeli klerikalci. Revizor klerikalne zveze Seliškar je že pred več tedni hodil po Posavju in kmete prepariral, naj zvišajo ceno mleka. Seveda ni tega storil Seliškar na svojo roko, marveč po naročilu vodstva klerikalne gospodarske organizacije, ki hoče zvišati ceno mleku, da bi sama pri svojih zadrugah imela več profita. Klerikalci so torej prveroditelji podraženja, a bi to radi prikrili in utajili. V nedeljo je bil pri »Lloydus« čisto skrivaj sklicani shod, na katerem se je sklenilo mleko podražiti. Na shodu je bilo vse polno klerikalcev, a vendar ni prinesel »Slovenec« v pondeljek o njem nobene vrste. Kar zamolčal je ta shod in njegove sklepe. Toda mi nismo močali. Pri podraženju mleka se gre v prvi vrsti za ubožno ljudstvo, za delavce, male obrtnike, male uradnike itd.; premožni ljudje bi že še utrpljeli tudi to podraženje, na noben način pa ne delavski krog. Ia ker mi nismo hoteli zamolčati ne shoda pri »Lloydus« niti njegovih sklepov, dasi so nas različni ljudje lepo prosili za to, češ, delavci bodo preveč kričali, ker smo tedaj stvar takoj spravili v javnost, je moral tudi »Slovenec« za nami prispijeti in vsaj nekaj povedati. In res je nekaj povedalo, da ne smemo biti oškodovani ne konsumacijo, ne producentje. To je že vrhunec hinašta, tu se vidi, kako bi »Slovenec« rad vlekel na obe strani. Podcenite imajo že danes velikanski dobitek. Mleko prodajajo po osm Krajev (seveda je v njem voda, moke itd.), dočim jih velja pristno, nepokvarjeno mleko le tri Krajev. Ko bi prodajali nepokvarjeno mleko, bi imeli pri litru pet Krajev dobitka, ker pa naredi iz enega litra vedno tri litre mleka, imajo seveda kolosalen dobitek. Saj vidimo, kako je po ljubljanski okolici. Zadnja kravja dekla se že oblači v svilo, kmetsice se kar blešče v zlatu in v svili in ne vedo, kaj bi z denarjem, močki pa pijejo. Povrh pa kupujejo kar mogoče velike in drage zvonove, se vozarijo po božjih potih in dajejo prav baháško za maše in take reči. Koliko pa je v Ljubljani ljudi, ki žive tako dobro in morejo tako zapravljati kakor kmet v ljubljanski okolici? Dobra polovina ljubljanskega prebivalstva živi dosti slabje, kakor ti kmetje in ravno te ljudi hočejo kmetje zdaj zopet odrediti. Hinavski »Slovenec« pa pravi, da hočejo kmetje sami sebe rečiti (!), da delajo v lastno izgubo (!). Rečitve so potrebni kmetje na Notranjskem in na Dolenjskem, ne pa v ljubljanski okolici, kjer že ne vedo, kako bi zapravljali krivčni dobitek, ki ga imajo pri živilih. Magistrat mora brez odlaganja kaj ukeniti, da se draginji naredi konec. Kako in kaj, o tem bomo še govorili.

Klerikalna doslednost in brezpomembnost.

Piše se:

Dosedaj še nihče ni omenil, nad kakimi neestetičnimi podobami se še naši posvečeni niso sagražali; zato dovolite, da omenim dvomljivo sramotežljivost prečastitih, ker se ti ne sagražajo nad nekaterimi podobami, kjer bi imeli mnogo več vroča. Ko je škof Anton Bonaventura pobiral za svoje tako potrebne zavode stare petake od revnih in neumnih ljudi, na katerih bankovcih so bile nage ženske in ko so ravno isti denar jemali od ljudi duhovnik za maše in podobne potrebne stvari, in ko so različni duhovniki prešli iz umirajočih te državne note, in ko je na novih 100kronskih bankovcih, katere nosijo kuharice naših posvečenih v hranilnicu, povsem naga močka podoba, se ti prečastiti niso sagražali, ni jim stopila rdeča zrama v obraz in v tem ni bilo nikakoga razumljenja božjega. Le nad podobo, ki krasiti naš Prešernov spomenik in ki je simbol pesniške muse ter nima nikakoga namena, razburjati živcev posvečenih prepotentnežev, le nad tem se sagražajo in le v tem vidijo razščelenje božje. Nad podobami na papirnatih petakih pa, katere bi morale biti po njih mnenju neestetične in živce razburjoče, katere so rečen od ust odtrgali in umirajočim iztisnili, tam ni bilo razumljenja božjega. Tu naj se sagražajo nad svojim početjem, da zlorabljajo verske čute revnega ljudstva v svoje namene. Sicer smo pa prepričani, da jim ni mar na ono žensko podobo na spomeniku; njim je bilo ravno tako vseeno, ako bi bili postavili na spomenik samega belcebuba ali pa kakega fratra; klerikalci le v oči bode imposantni nastop narodno-napredne stranke pri odkritju spomenika. Videli so duševno silo, katero tvori ta stranka, videli so narodno-napredno stranko v celo svoji moči in ta moč jim ostane neizbrisna v spominu. Videli so to silo slovensko, velikansko duševno silo slovenskega naprednjavišča in v tem odmrov modernega svetovnega kulturnega napredka, ki ho klerikalni kači glavo strl. Videli so, kskine moči so za Ljubljano, videli so slovensko inteligenco, videli, da je ves slovenski svet izrekel zavrsno napredni Ljubljani in vsa ta zavedna množica je priznala, da se trdno drži načel narodno-napredne stranke in s tem manifestira svojo idejo. Kaka razlika med to slavnostjo in klerikalnim katoliškim shodom, katerega so tvorile neke tercijalke, ženskeelferje in par kmetov z molitvenikom v roki! Klerikalci izprevidijo to razliko in zato vpijejo, ker jih je strah, strašno strah! Videli pa so v tem narodno-naprednem nastopu tudi svojo obsojbo, ki se glasi: »Pogin klerikalizmu prej ali slej!« Obsojenici naj imajo nedolžno veselje, da s svojim vptjem — seveda bresupešno! — protestujejo proti tej obsoji. Mi pa stopamo za Prešernovimi idejami, katere mu je navdihnila njegova muta, za nami lajajočo črno jato pa bronemo z nogo, da nadaljujemo toliko krepkeje svoje korake.

V Rimu vedno proti Slovanom!

Piše se:

U Rimu o nama uvlek proti nama piše pulski Omibus: »V dalmatinskih novinah čitamo, da je frančiškanom pod suspenzijo zabranjeno maševati v staroslovenskem jeziku po župnijah in samostanah ter obhajati verniki v hrvaškem jeziku. Da li je frančiškanom prepovedano maševati tudi v onih župnijah, ki jih oni opravljajo, ki spadajo pod njihov patronat in ki so od starodavnih časov do danes vedno ostale glagoljaške, to bi radi vedeli. A da li se omenjena prepoved razteza tudi na frančiškane tretjeredce, ki so od nekdaj na slovenskem jeziku upravljali sv. mašo in svoje molitve — to bi še rajše doznali. Spominjam se, da so se nekdaj v Vatikanu srdili in anatomizirali Bismarckov kultuskampf. Ni treba pa še posebej omenjati, da tudi Hrvati radi glagolice preklinajo ta rimske „kultuskampf“ najnovejše vrste. Samo tako naprej, pa bodo monsiniori uvideli, kaj se iz tega izleže.«

Okrajna glavarstva imajo v rabi samonemške tiskovine »Fra-gebogen« na podlagi kajih imajo ob-

šinski uradi poročati o premoženjskem stanju zavezance vojske prisotne. Ker so obšinski uradi na Kranjskem slovenski, je raba samonemške zadevne tiskovine protipostavna, je pa tudi čudno videti na samonemška vprašanja samo slovenske odgovore. No pa to ni samo eden slučaj takega uradovanja, saj je znano, da politična oblastna na Kranjskem najraje nemški uradi, in se pri tem ne vprašajo, je li to v smislu zakona ali ne. Znano nam je, da se vsi zapisniki v stavbni sadevah sestavljajo le v nemščini, čeprav so dotične stranke prosile za stavbo dovoljenje slovenski in nemški ne umejo. Odločni nastop zavednih občinskih uradov in županov zamore najlažje prisilil okrajna glavarstva, da se privadijo rabi slovenščine.

— „Rusi ne znaju za Ljubljano!“ Pod tem naslovom piše čisto »Hrvatsko Pravo«, posnemajoč nemške liste, v svoji zadnji številki tole: »Odbor za odkritje Prešernovega spomenika je povabil tudi mestne občinske svete v Petrogradu in v Moskvu, kakor tudi v Zagrebu, Pragi itd., da se udeleže srečanosti. Odbor je svoje pozive dstril iz »Ljubljane« — a v Petrogradu se se odločili poleti samo brzojavni pozdrav. Toda v Petrogradu je brzojavni urad vrnil pozdrav, ker se je glasil v Ljubljano, a uradniki niso vedeli, kje in kaj je Ljub

seljem privolil. Naj pripomnimo še, da so nam pri tej slavnosti tudi dame dobro došle, za to upamo da bodo imeli priliko pri tej slavnosti pozdraviti častite dame naših juristov v magistrskem številu. — Opozarjam še enkrat, da se oglaša za obed pri g. notarju Lenčku v Škofji Loki.

Narodni kolek. Piše se nam: Pred nedavnim sem bral v ceni. Vašem listu pritožbo tičoča se kakovosti narodnega koleka, vseledesar si usojam tudi jaz, ki kot trgovec najlagje opazujem, kako se uporabljajo tega, za našo šolsko družbo tako koristonosnega koleka od dne do due krč, in to sigurno ne samo vseled nedostatkov, ki ste jih zadajčiš opisovali — kajti ako so koleki slabu gumirani, se temu gotovo prav lahko v prihodnjih odpo more, — upam vsaj, da se bodo medradnai gospodje za to zanimali. Glavni vzrok pa, da se kolek ne uporablja tako, kakor bi se pač moral in mogel na Slovenskem je ta, da ni nikakške vedje sgotitve za razvoj prometa našega koleka. Nikakor ne zadošuje le to, da se občinstvo v časopisih pozivlja, naj kupuje kolekov, in treba je vse težavnješega dela. Usojam si podati nekaj nasvetov v tem oziru in Vas prosim, da obelo danite te vrste. Kakor sem čul, je nakup in prodajo tega koleka menda prevzel skad. društvo »Prosvetek« in gotovo je, da bo društvo to hvaljeno delo nadaljevalo tudi tedaj, ko se gre za splošno porabo narodnega koleka. Pravim splošna poraba, kajti poraba postane splošna, kakor hitro se bodo vsi slovenski trgovci posluževali kolekov. Danandes je pač trgovec največji faktor pošt nega prometa in mislim, da ga ni slovenskega trgovca, ki bi ne hotel na tak pripraven način podpirati drožbe, ki je za naš mali slovenski narod tako eminentno važnega pomena. Torej jaz mislim, da naj se v Ljubljani začne z delom, ki se naj izvrši tako, da običač eden izmed odbornikov »Prosvetek« ali »Družbe sv. Cirila in Metoda« naša trgovca, in da jih v imenu celokupnega naroda prosi za nakup primernega števila kolekov. Večji trgovci bodo več potrebovali, mali manj. Na primernih prostorih naj se prosi trgovca, da prevzame tudi prodajo na drobno, kar bi se osrečilo s plakati v izložbah dotičnega trgovca. V Ljubljani nikakor ne zadošuje, da je le v par trgovinah dobiti narodnega koleka. Z veseljem sem pozdravil novico, da zahtevajo nekateri zavedni trgovci po delki sploh in posebno od ljubljanskih veletržcev dopisa le z narodnim kolkom, in tako bo prišlo, da ga ne bo v celi Ljubljani niti enega trgovca, ki bi ne hotel kupiti vsaj malo število kolekov. Saj imamo slovensko naše občinstvo za sabo, katero bi ne hotelo podpirati trgovca, ki bi se protivil nakupu primernega števila kolekov, bodisi v svojo lastno porabo, bodisi v prodajo na drobno. Potem se na podoben način vpelje kolek tudi na deleži intenzivnejše kakor je doslej vpeljan, in tako se bo kolek pri vsem slovenskem ljudstvu v jako hitrem času udomačil. Na enak način razširajo kolek na Češkem, kjer je sploh premet z narodnim kolekom čudovito razvit. Morda bi pozneje tudi pri nas kazalo nabaviti si, kakor Čehi, kolek po 4, 10 in 20 vinarjev! Čehi hočejo že take po 1 K! Pač so nam Čehi v vsem daleč naprej in zato naj jih vzamemo za vzor, in tukaj na tem polju jih lahko posnemamo; treba je seveda posebno v začetku presej eneržje in napora, a kaj je to vse proti takorečči jačenju ugodnemu rezultatu? Seveda naj se potoga po zornost tudi na kakovost koleka; naj bodo koleki dobro gumirani in dobro osušeni, sicer se lahko sprjemijo! Sliko je dobra in jako umestna. V tem oziru se ne strinjam z zadnjim noticem v Vašem ceni. listu. Upam, da pripomorejo te skromne vrtice našemu koleku k prometu, kakršnega bi po pravici morali imeti! Priložnost bo dana prav vsakemu Slovenscu podpirati našo tako velepomembno družbo sv. Cirila in Metoda na način, ki je vsakemu všeč.

Nered na pošti. Pogosto nam dohajajo poročila naših narodnikov, da ne dobivajo listov o pravem času. Danes smo dobiti obvestilo iz Vipave, da prihaja »Narode« na ob 5. uru popoldne, mesto ob pol 12 uru dopoldne. Časopis za Vipavo se od dajajo še le v Gorici mesto v Postojni, zlasti zadnji teden se je začelo to dosledno prakticirati. To je že največji nered. Nas nič ne briže, če je gotovo poštno osebje morda klerikalnega mišljenja in oddaja »Slovenec«, ki je namenjen za Vipavo, v Postojni, naš list pa mora rotati do Gorice. Prva dolžnost tegota osebja je, da izvrši tečno in natanko sv. je delo, ker zato je tukaj in zato je tudi plačano. Odločno torej zahtevamo, da dohaja naš list našim

naročnikom po najkrajši poti, sicer nastopimo drugo pot, ker hočemo imeti red.

— **Isti.** V zadnjem času se je v naših časnikih uvedla beseda „isti“ na takih krajih, kjer je nepotrebna in kjer je tudi kvarljiva za naš jezik. „Isti“ je posneto iz nemškega „derselbe“, in so ljudje, ki menijo, da se brez tega nemčizma ne da izhajati. „Isti“ nasprotuje bistvu slovenskega jezika in ga med preprostim naredom, ki ga še ni obilala blažena nemščina, najdeš prav malo kje. Radi bi poznali onega kmeta, ki bi dejal: »Videl sem ga, ko je isti šel.“ In vendar se najde tako spakovanosti zlasti pri obmejnih slovenskih listih. Želeti je, da se ta odvečbeseda odpravi, ker se da brez nje prav lahko izhajati, le malo slučajev je, kjer je potrebna. Včasih je treba rabiti besedico »ta«, večkrat pa še te ne. „Isti“ je pega našega jezika, in te pege ga je treba očistiti!

Častno priznanje. Tvrdki Auerjevi dediči je bila priznana na svetovni razstavi v Ljubljavi v Belgijski diplomi srebrne stvari.

Telovadba šolarjev v Šiški. Vpisovanje šišenskih šolarjev v telovadbi bode v nedeljo, dne 24. t. m. ob 11. uri dopoldne v telovadnici šišenskega »Sokola«. K telovadbi se sprejemajo šolarji III. in IV. razreda. Želeti je, da bi slavno šolsko vodstvo in pa starši vplivali na svoje otroke in jih pošljali k telovadbi, katera bude vsak četrtek od 2.—4. ure pop. in vsako nedeljo od 10.—12. ure dopoldne, in ki je za vsakega, a tem bolj za mladež neobhodno potrebna za duševni in telesni razvoj. — Apelujemo tem potom tudi na trgovce in obrtnike v Šiški, naj pošljajo svoje vajence k telovadbi, katera je vsko sredo in petek od 8.—10. ure zvečer.

Predavanje o Prešernu priredi akad. fer. društvo »Prosvetek« v nedeljo, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih kamniške čitalnice. Predavanje bodo pojasnjavale sklopiške slike. Predavač »Prosvetek«, g. sand. phil. Jos. Breznik. Vstopnina za osebo 30 vin.

Tretjeredniške občinske odbornike imajo v Cerknem vrhu nad Irijo. Ti odborniki so do tedna prepirani, da je le paternoster podlaga vsemu narodu in oblagostanju, kar je več, »je ob hudiča«, po besedah svetega pisma. Tretjeredni se silno boje kako nove učne neprave in ko jim je 17. t. m. novi župan pri občinski seji prebral ukaz okrajnega glavarstva, da morajo votiti tri odbornike za novo šolo v Zadlogu, je našel vršč, da ni treba nobene šole v Zadlogu, da je treba spisati novo pritožbo proti temu ukazu. Ko so jim trenježni možje doperedali, da se je treba tu brezpogojo pokoriti, so se vdali, ker so se morali, v srcu jim je pa seveda gorsla zelenja jesa nad takimi prizmojenimi novotarijami. A kaj hočete! Rak se še ni nikoli pomikal tako naprej kot druga živali!

Na Rovih pri Kolovcu se vrši v nedeljo 24. t. m. povodom ustanovitve društva »Večernica« veselica, pri kateri se bude igrala igra »Gospod s Presek«. Čisti dobiček je namenjen v prid omenjenega društva in je zato pričakovati obilne udeležbe, zlasti iz Kamnika, z Brda in Lukovice. V slučaju neugodnega vremena se vrši igra prihodnjo nedeljo.

Za ustanovitev ženske bolnišnice v Novem mestu je določil okrajni zdravstveni odbor 100 000 K.

Iz Toplic na Dolenjskem se nam piše: Koncem meseča avgusta so nas že zapustile milje prijateljice, drobne lastavice, polovetovi v toplejši južne kraje in ob istem času se je počelo tudi dan na dan manjšati število naše izvratno zdravstva obiskujajočih tujcev in domačincev! Akoravno je bilo letos, osobito v jeseni, izredno lepo, solarno in ugodno vreme, vendar je število naše kopališča obiskujajočih gostov za drugimi leti skoraj za polovico zostalo in to radi neverne bolezni spomladni, nekaj pa radi premese rečame! Dandanese se mora bolj na glas kričati, da se koga siši, kakor pa v preteklih časih. Kopališče in zdravstvo je izborno in vse hvalno vredno, ima primeroma dosti ugodnosti itd., samo premalo je poznavano pri tujih ljudeh! — Od pričiki sklice XX. javne v srednji skupščini Ciril-Metodove družbe v Št. Juriju ob juž. žlezzi so zložili nekateri — žal, le malo številce — gostje pod vplivom gospe Josipine Tolazzi in Logatca vsoto 10 (deset) krov v prid prepotrebnemu družbi ter jo postavili na »Slow. Narode« pod g. slovom:

Unitis viribus, to pot je prava!
Ciril-Metodiu bodi večna slava!

Pod načelstvom iste gospe, katera je v Logatcu podružnična predsednica, bil je odposlan na vodstvo v Št. Jurij na Štajerskem brzjavni pozdrav, glaseč se:

»Zdravzenimi močmi« to prava pot.
Pomozí v to Ciril-Metod!«

Kako se postopek z idrijskim eraričnim delavcem? Pri seji rudniškega idrijskega rudniškega ravnateljstva dne 15. julija letos je bil rudar Jožef Lapajne odpuščen iz službe, ne da bi za svoje dvajsetletno službovanje prejel kakšnokoli odškodnino ali provizijo. Odpuščen je bil valed tega, ker je brez dopusta zamudil 6 dni, pet vsled lahkomišljnosti, en dan pa valed drugačja važnejšega opravila. Za zadnjega si je hotel poslovoli dopust, a mu dotočnik, kojega je za to prosil, ni tega storil. Prostje za zopetni sprejem poljedelsko ministristvo ni uslušalo in sedaj je imenovan brez vsake službe. Kakor čujemo, je imenovan leta 1890 ponesrečil pri eraščem delu. Ko je opravil vitel, ga je udarilo gonilo pod brado s tako močjo, da je bil nekaj dni valed pre tresenja z vsev za delo nesposoben. Od tega časa nadalje mu je najmanjša množina alkohola škodila, in ta okolnost mu je tudi povzročila, da je večkrat zamudil službo. Zdavniki spravedlo mu to tudi potrjuje. Gosподje rudniški uradniki pa se na to nimajo niso osrili, ampak z vso strogostjo postopali proti delavcu, kojemu je ravno erarično delo nakočalo živčno bolesno, valed katero ni mogel opravljati službe tako vestno, kakor bi bilo treba. Zategadelj pa bi bilo na mestu prizanesljivejši postopek. Sa je bil itak dovolj kaznovan z vednimi denarnimi globami. Kasneje mora storiti uradnik, da ga odslovijo brez pokojnine? Z delavcem pa se tako brezredno postopa. Kje je tu pravica? V sedanjih časih se zaseben podjetnik ne more več tako nasilno postopati s svojim delavcem, kolikanj večjega obsojanja pa je vredno, če uradnik bogata država, njegova rudnika brutalno ravna s svojim delavcem. Moti se rudniško ravnateljstvo, če misli, da bo s takim postopanjem dviniglo disciplino, to more predvsem vsdržavati, če bo preskrbelo za boljši gmotni položaj delavstva in mu tudi dal več duževne izobražave. Končno pripomijamo, da se naj dotočni uradnik več ne dovoljuje zmerjati poštenega idrijskega delavca z lumpi, faloti itd., ker doba paševanja je za Idrijo minila. V ponovnem slučaju hočemo drugje govoriti...

Hud človek je delavec Fr. Maras. Dne 10. t. m. zvečer se je začel prepirati v Mencingerjevi gostilni v Javorniku s todajšnjim Ivancem Običem ter jo v prepriku večkrat sunil v pris, da toki valed notranjih bolečin. Na to je šel Maras v gostilno Ivana Strausa v Javorniku, kjer se je začel prepirati s preddelavcem Martinom Zobcem, kateremu se je zagrozil, da ga bo zabolel. Ker je bil prepir zmerom hujši, je hotel gostilničar napraviti mir. Pri tej priliki je potegnil Maras dolg nož in sunil z njim Strausa v levo stegno. Ko je v tem trenutku hotel 60-letni delavec zbežati in gostilno, sunil ga je Maras z nožem dvakrat v trebuhi, da mu so izstopila čreva. Ko je kmalu nato delavčeva žena Marija Fumič Ščaš mimo Strausove gostilne, sunil jo je Maras z nožem v levo stegno in ji prizadel dolgo zvezajočo rano. Markovič je smrtno, Fumič težko ranjena. Maras je hotel raniti še gostilničarje ženo Suzano Straus. Zamahuil je večkrat v njo z nožem, ji pri tem razrezal na mnogih krajih oblike, a ranil je vendar ni. Divjaka so orožniki našli v nekem grmovju in dobil pri njem dva noža. Izročili so ga sodišču v Kranjski gori.

Zopet blamaža celjskih Nemcov. Celjski »Kriegerverein« je priznal pred kratkim neko slavost, katera se je u teležila tudi deputacija celjskih nemščarjev. Ko je pri komerzu prišla vrsta na govorance, vzdignil se je tudi celjski nemščutar in klobasari o mučeništvu celjskih Nemcov ter o njihovem budemstvu. Tu pa je vstal za stopnik »Kriegervereina« in pretiral klobasario, češ, da takih osnarj ne pusti govoriti. Celovščani so mu burno ploskali, ker so se že bali, kdaj po tipu njihove žepke za kak groš celjski revez, poleg tega so se pa še rogal s svojim celjskim gostom, da nemški ne znajo tako, kot je treba znati. Da so celjski nemščuti verno opravili to svojo blamažo v album pozabljenja, je umetno, zato je pričakovati, da se jim kaj podobnega spet kmalu pripiše.

Uboj. Pred mariborskimi očetniki se je nadalje zagovarjal 27 etnični kočarski sin Fr. Plohl, ki je v Krševcih pri Lutomeru na pleščiu zakočil z nožem nekega Fr. Želenka samo zato, ker je bil njegov prijatelj izgubil iz plesniča. Obsojen je v 7. etno ledo.

Samomor. Ustrelil se je v Gradou 32-čni kovački pomočnik Jos. Janžek, doma od Sv. Florjana na Štajerskem brzjavni pozdrav, pri Štajersku Samomor je izvršil zradi neozdravljive bolezni.

Roparski umor. V noči 18. maja t. l. je blizu Slinice pod Mariborom brezposelnih hlapcev F. Ojstršek iz laškega okraja zadržal kmeta Matevža Korenja ter mu vzel kakih 600 K in uro. Mariborski porotniki so ga obsodili na smrt.

Celjski porotniki so spoznali krvivim ubojom 28-letnega Fr. Krumppaka, ki je pri Podčetrtek v neki gostilni sunil posestniku Jugu nož v prsi ter ga zaklal. Obsojen je bil v petletno ječo.

Nemška bestijalnost. Kakšna podivljavost vlača med nemškim narodom, ki ga tisočletna nemška »kultura« ni dvingala na nivo, na kakršnem stoji celo nekateri živali, kaže zopet nastopni služaj, ki se je v torkem obravnaval pred porotniki v Gradcu. 33-letni Anton Eregger iz okraja Voitsberg je 20. maja zvečer pili z 59-letnim Jožefom Fuchsom v neki gostilni v Kleinzenbergu. Fuchs je spil že dve oseminštirični pivov žganja. Eregger mu je plačal šest oseminštirični, da je bil starec do cela pijan. Vstala sta in odšla. Na potu si je Eregger privoščil Fuchs pa predmet svoje bestijalnosti, da ga je na nečloveški način mučil. Suval ga je v hrbet in rebra, v zadnjem stopal bosemu revezu s težko okovanimi devlji po nogah in prstih, da je krvavel in ko je Fuchs padel v neko deteljo, začel ga davati. Ko je bil starec že nezavesten valed preobil začutite pijače in mučenja, storil je Eregger v bližnjo hišo, kamor je zavil svojo žrtev z gospodarjem. Tu je pokazal svojo žrtev v dnevno obrazovalo. Tepel je revez s svojo delo palico in mu stopal znova po bošnih nogah. Ker mu z roko ni mogel odpreti ust, drezel je z vso silo s palico vanje, da je izpadel Fuchs en z vod in da se mu je ulila kri in da je bil ves penast okrog ust. Vlekel ga je za brado in brke in mu neusmiljeno tulil v ušesa; sedel mu je na prsi in trebuhi in skakal po teh dveh telesnih delih in se norčeval, da m rajo starca zapustiti vse vetrovi. Z vso silo mu je obrnil nogo proti delu, deš, da bo poskusil, da bo s palcem noge mogel narediti križ. Tudi je nezavestega vzdignil kvišku in ga vrgel nato ob tla pod klop. Na to je Eregger odšel. Fuchs je ostal že dva dni nezavesten, po zvečju pa je hiral in hiral, da je 4. julija umrl. Eregger je za svoje pristno germansko početje dobil le 8 mesecov težke ječe, ker so porotniki zanimali vprašanje o uboji in pritrtili le z 8 glasovi prestopek neprevidnega usmrčenja. Državni pravnik se je pritožil. Po našem »barbarstvu« mnemuju pa državljani, v kateri hiši je mrcvaril Eregger svojo žrtev, ni dosti boljša od obsojenega in bi se jo moral ravno tako posaditi na obožno klop. To je nemška kultura, katere se je treba bat!

Podporno društvo za slovenske dijake Koroške v Celovcu. Porodili smo svoj čas, da se je ustanovilo v Celovcu društvo, ki ima namen, podpirati uboge, marljive dijake iz Koroške, zlasti visokošolske ter jih postaviti na lastne noge, da ne pridejo pod tuji vpliv, ter tako vzgojiti kolikor mogoče veliko slovenske inteligence. Ker so koroški Slovenci izmed celega načinka naroda najbolj stiskani, obravamo se do naših rodoljubnih mož, naj pomagajo rešiti slovensko dijatvo, da ne utone v nemških valovih ali da ne omaga na svojem trnjevem potu. K temu nas veže naša narodna dolžnost, katere se naj zaveda vsak Slovenc! Pedporoniki gori omenjenega društva plačajo na leto najmanj 2 K, redni člani po 5 K in vspredjemno enkrat za vselej 2 K, ustanovniki pa plačajo enkrat za vselej sto krov, pravna oseba 200 K. Ustanovnino je plačati najmanj v petih enakih obrokih. Doneske sprejema blagajnik g. c. kr. profesor Josip Apich v Celovcu Vetrinjsko območje št. 26.

Denar, denar! Posvetna moč in oblast je glavni in edini cilj klerikalizma. Za tem st

arzenala v Pulju za l. 1906. Dobaviti bo med drugim: razne deske, volna za snaženje, blago in usnja, laneno olje, lojene in stearinenske sveče, govejni loj, rjavno pralno milo, metle, čopiči, krtče, oglje, platno, vrvi, koci, železna žica itd. Ponudbe je najkasneje do 3. ure popoldne navedenega dne pri adjutanturi c. in kr. poveljništva pomorskega arzenala v Pulju vložiti. Dobavni razpis, splošni in specijalni pogoji so v pisanri trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Umrl je v Zagrebu hrvatski pisatelj in učiteljski profesor Vjenceslav Novak star 46 let. Pokojnik je že z 20im letom pričel svoje plodnosno delovanje. Spisal je več del o glasbeni teoriji in harmoniji, njegove krasne pripovesti iz primorskega življenja, zlasti pa iz najmlajše zgodovine njegovega rodnega mesta ter spisi življenja ubogih prebivalcev v Podgorju so imeli in imajo še na tisoč vnetih bralnik in bralcev. Njegova dela so prestavljeni v druge slovanske jezike. Prezgodaj umrlemu možu blag spomin!

Hrvatski sabor 4. srpnja 1848. Leto 1848. je v zgodovini hrvatskega naroda zapisano z zlatimi črkami. To leto se je pokazalo narodno navdušenje in požrtvovalnost v najlepši luči. Najlepši moment tega leta je pa 4. julij, ko so se Hrvati in hrvatski stanovi zbrali okoli svojega narodnega bana Jelačića, da se upro madjarski prevlasti in da odbijejo kruto nasilje na Slavonijo. Ta dan je porabil hrvatski slikar Dragotin pl. Weinböhrer, ki ga je ovekovečil na eni svojih slik. Slikar je naslikal ravno oni trenutek, ko izjavlja ban, da sprejme zahtevno stanov in redov (namreč, da brani Slavonijo pred madjarskim nasiljem), toda da nima potrebnega denarja. Tu so se dvignili posvetni in cerkveni velikaši, nižje in visoko plemstvo, brez razlike veroizpovedanja, in dajali na altar domovine, kar so imeli na sebi zlata, srebra in dragih kamnov. Tudi znatne vsote so darovali, da je bilo v par minutah zbranih mnogo tisočakov. Slikar je porabil torej ta trenutek, hrvatska tvrdka in trgovina z umetninami Josipa Kaplana pa je prekrasno uspelo sliku umetnikovo izdala v sijajno in v resnicu umetniško opremljeni reprodukciji, ki je tako fino izvršena, da jo le večakovo oko more ločiti od originala. Ta slika bi morala viseti v vsaki narodni hiši hrvatski in slovenski, ker so redki časi, ki bi bili tako velepomembni pri Jugoslovanih in ker je slika nedosežen okras sobe, v kateri je. Vsled tega pripomčamo kar najtoplješ Slovencem to sliko, ker je želeti, da se hrvatska umetnost tudi pri nas udomači in najde zasluzeno priznanje. Slika stane z okvirom 60 K z desetmesečnim odplačevanjem ali pa 54 K, če se naenkrat plača. Embalaža pošiljatve pri tem ni vračanjena. Narobe prejema gosp. Josip Kaplan, Zagreb, Duga ulica br. 12.

Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca avgusta so pričeli v Ljubljani izvrševati obrt: Anton Tratar, Marije Terezije cesta 11, trgovino z mešanim blagom; Ivan Privšek, Krakovske ulice 27, čevljarski obrt; Irma Schenker, Sv. Petra cesta 9, trgovino s platnom; Jakob Jazbar, Martinova cesta 19, pekovski obrt; Ivana Pogorelec, Križevniške ulice 7, branjarji; Ivan Porenta, Hradeckega vas 11, kleparski obrt; Adalbert Kasik ml., Škofoje ulice 15, trgovino z mešanim blagom; Marija Rihar, Poljanski nasip 14, žensko krajoštvu; Jurij Bodlaj, Prule 6 čevljarski obrt; Polona Križaj, Bohoričeve ulice 4, branjarji; delniška družba Anton Dreherjevih pivovaren, Marije Terezije cesta 6, zalogo piva; Avgust Turk, Sv. Petra cesta 74, fiksarski obrt; Leopold Černak, Dolenska cesta 8, trgovino z mešanim blagom; Pavla Rozman, Bleivešova cesta 15, žensko krajoštvu; Karolina Pečar, Vodnikov trg, branjarji; Anton Zakrajšek, Francovo nabrežje 7, izdelovanje tulcev; Albina Viola, Pogačarjev trg, prodajo sadja in zelenjadi; Franciška Meze, Sv. Petra cesta 38, skuharski obrt; Matej Krušič, Šolski drevored, klanje drobnice; Anton Breskvar, Flijanske ulice 9, ključavničarski obrt; Helena Volk, Radeckega cesta 20, nabiralnica za kemično pralnico; Alojzija Medič, Sv. Petra cesta 71, žensko krajoštvu; Ivana Pokorn, Metelkove ulice 7, skuharski obrt. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Anton Žibert, Prešernove ulice 38, trgovino z mešanim blagom; Ivana Pogorelec, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Josip Podržaj, Stari trg 3, pekovski obrt; Marija Zalaznik, Pogačarjev trg, prodajo kruha.

Odbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“ vabi svoje člane, ki nameravajo posamezne večerne tečaje našega društva obiskovati, na sestanek, ki bodo jutri v petek ob 9 uri zvečer v društvenih prostorih. Na podlagi prijav bodo odbor določili, kateri tečaji se bodo letos s 1. oktobrom otvorili.

Škorpijon je pičil pred tednom mitniškega pažnika Karla Kirera, ko je služboval v čuvajnici

za novo vojašnico, v levi sredine. Roka mu tako oteka, da postaja pik smrtnovenaren. Prirodoslovci pa trde, da škorpijonov pik ni nevar.

Prečnico je zlomil danes dopoldne pri mitnici na Marije Teresije cesti posestnik Jožef Keber iz Lip, kateremu se je bil splašil konj in se zaletel v njo. Keber je depontiral pri užitninskem uradu za skoko 40 K.

Pametna odredba. Obratno ravnateljstvo južne železnice na Dunaju je odredilo, da se bode v vsakem osebnem vlaku vozila tudi po ena ženska, ki bo snažila med vožnjo vsakočako ponesaženje v kupejih in klozetih.

Tatvini. Kuharici Mariji Novakovi je iz kuhinje v Križevniških ulicah št. 7 neka prijateljica ukradla dva noža iz kina srebra, vredna 2 K. — Starinari Tereziji Hočevarjevi je na Sv. Jakoba nabrežju neka ženska ukradla 4 K vredne ženske čizme.

V policijskem zaporu je zblaznel včeraj 40letni vagant Bernard Pokovec iz Prežganja v litiskem okraju. Začel je vpti, si trgati obleko in razmetavati, kar mu je prišlo pod roko. Zaletaval se je tudi v zid in se na glavi nekoliko poškodoval. Prepeljali so ga z rešili nim vozom v deželno bolnišnico na opazovalni oddelok.

Konj se je splašil pred včerajnjim nekemu hlapcu na Poljanski cesti, ker se je bil ustrašil električnega voza. Hispec je padel pod voz in se pri tem k sreči le lahko poškodoval.

Tatvina. Služkinji Frančiški Levčevi sta bila te dni iz zaklenjene omare ukradena dva zlata prstan, vredna 18 K. Osumljene je znana.

Delavske gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 170 Slovencev, 100 Hrvatov in 19 Črnogorcev. V Hev je šlo 25, v Schaiba 30, na Westfalsko 20, v Hruščico 40, na Jesenice 25 Hrvatov, in Jesenice jih je pa prišlo 40

Izgubljene in najdene reči. Krojačeva žena Alojzija Modičeva je izgubila zlat za 10 K. — Ursula Groščeva je izgubila srebrno žensko uro, vredno 24 K. — Gospa Jožefina Schmidova je izgubila črno usnjato torbico, v kateri je imela denarnico s 3 K. — Uradnica ga A. P. je izgubila dve hranilni knjižici, prva na ime Avgusta Vrhovec z vlogo 1391 K, druga pa na ime Neža Paušner z vlogo 200 K. — Uradnikova soproga ga. Lokarjeva je našla zlat obesek. — Marija Markovičeva je našla ženski solčnik. — Kavarnarski vajenes Urh Vespernik je našel denarnico z manjšo vsoto denarja in jo oddal na magistratu. — Istota je oddal pristav v tobačni tovarni g. Henrik Urih tudi denarnico srednjo vsoto denarja, katero je našel nekje v mestu. — Učiteljska pripravnica M. H. je izgubila modro usnjato denarnico, v kateri je imela 24 K denarja. — Gimnazijec Alojzij Cirman je izgubil denarnico, v kateri je bilo 5 K in 7 K vreden zlat prstan. — Nataškar Martin Nachtigal je izgubil listnico, v kateri je bilo 30 K denarja. — Realec Werner Mahr je izgubil zlato častniško verižico, vredno 60 K, kojo je našel ces. kr. pažnik Avgust Šusteršič. — Učiteljica gdž. Katarina Drollova je izgubila majhno, črno denarnico, v kateri je imela okoli 50 K denarja. — Gimnazijec Fran Mezek je izgubil 30 K denarja.

Jugoslovanske novice. — Hrvatski umetniki in književniki smejo nositi srbske rede. Cesar je dovolil, da smejo sprejeti in nositi srbski red sv. Save: vseutil. prof. dr. Jos. Brunšmid, kiparji Robert Frangeš, Rudolf Valdec in Josip Baner, slikarji Bela Čikoš, Oton Ivecović, Iv. Tišov, Kl. Crnčić in Fr. Kovačević ter književnika Šandor Gjalski in Mihovil Nikolić.

— Hrvatska seljačka stranka, ki jo vodita brata Radić, je imela te dni v Zagrebu shod, na katerem se je sklenila peticija na sabor za splošno in tajno volilno pravico. Podpisi za peticijo se bodo pobirali po vsi kraljevini. Gledate bodoši volitev se je sklenilo, da bo stranka povsodi, kjer je organizvana, postavila svoje kandidate, v drugih slučajih bo pa glasovala za kandidate opozicionalnih strank.

— Gonja proti »Novemu Listu«. Včerajanje »Hrv. Pravac« v dolgem članku napada Fr. Supila, njegov »Novi List« in »Novega Srboobraza«. Ob koncu članka stavila znani »Argus« na Supila 12 novih vprašanj, s katerimi hočejo dokazati, da je Supila plačan iz Belgrada. Argus pripoveduje, da so se Supilo, dr. Hinković in dr. Potočnjak zavezali, da narod v Primorju odtrgajo od — Rima in da v slučaju nemirov na Madjarskem povzroče vstajo v Primorju in v gorskem kotarju. Take bedastoče pripoveduje »Argus«, z vso resnostjo. Radovedni smo, ko

liko pametnih ljudi bo našel, ki bi verjeli takim budalostim! — G. A. Gustav Matič v Belgradu, ki ga je naš zagrebški dopisnik osnažil za »Argusa«, temu v včerajnjem »Obsoru odločno oporeka. Argusova oseba je torej še vedno zakrita v meglo, zdi se pa nam, da mora biti v bližini bivšega načelnika srbskega tiskovnega urada, znanega Živojina Balugardića.

Kralj Peter svojemu sinu. Ob priliki proglašenja polnotnosti svojega sina Gjorgja je kralj Peter dal svojemu sinu med drugim tudi te le zlata vredne nauke: »Ko postaneš vladar, čuvaj vedno in spoštuj ustavo in zakone. Vedi, sinko, da si pridobiš ljubezen in spoštovanje svojega naroda. Brez ljubezni naroda pa so slab zemeljski prestoli. Trudi se, da se boš čim manje zgrešil, ako pa napraviš kako napako, podvizi se, da jo popraviš, da se bo čim preje pozabila. Iz poveštine se naušil, sinko, da so grdo grešili oni vladarji, ki so mislili, da je država radi njih na svetu, a ne oni radi države in naroda. Tvoja naloga bo, da boš popravil mnoge posledice takih vladarskih pregreškov, to bo od tebe zahtevala Srbija, to ti bom zapustil kot svetinjo tudi jaz.«

— Spomenik pisa telju Janku Veselinoviću. Na letošnji učiteljski skupščini Belgradu se je sklenilo, da se postavi v Belgradu spomenik nedavno umrlemu prvemu srbskemu modernemu novelistu Janku Veselinoviću. Osnova se je v to posledenem odboru, ki bo že v kratkem pridel delovati.

— Privatnotrgovsko akademijo osnute v Belgradu Ljub. Črč. Nov zavod bo podpirala tudi vlada.

— Srbski čitalnici v Ljubljani je podaril 100 K znani srbski rodoljub Ljuba Kršmanović in ji ob enem narodil leposlovni list »Novo Iskrc« na svoje stranke.

— Bivši vodja srbskega tiskovnega urada, znani Baludžić, bo baje imenovan, kakor po rodu »Štampa«, za srbskega generalnega konzula v Selunu.

Slovenci v Ameriki. Vlak je povezil v Aspernu Iv. Kavška, doma iz Kala pri Šent Vidu blizu Litije. — Uredništvo klerikalne »Nove Domovine« v Clevelandu je prevezlo slovenski zdravnik dr. Jakob Seliškar. — Vsled razstrele je bil ubit v Pittsburghu v neki tovarni Slovence Josip Balkovec. — Nov slovenski časnik. Maks Buš je začel izdajati slovenski tedenik »Cologradskie novice«. List je brez programa.

Najnowejše novice. — Nemški prestolonaslednik pogorel pred sodišči. Nemški prestolonaslednik se je pritožil, da mu je okrajni odbor v Oelsu predpisal 5000 mark davka od njegovega graščinskega posestva. Prestolonaslednikovo pritožbo pa so vse sodne instance zavrnile.

— Zgorela je parna žaga tvrdke Weiss v Mitrovici. Pri gašenju so trije ognjegasci ponesrečili.

— 135.000 frankov manjka pri bolgarski kmetijski banki v Ruščku.

— Angleškiemu kralju je zapustil 4 milijone v Londonu umrli kapitan Lindsay.

— Velik gozdni požar razsaja v bližini ogrskega kopališča »Herkules« že par tednov. Ogenj lokalizuje 800 vojakov. Predvčerajnjem se je vsled vročine utrgala neka skala v gozdu ter podkopala več vojakov. Trije so bležali takoj mrtvi, trije so nevarno ranjeni, 11 pa jih je lahko ranjenih. Ker je tudi kopališče v nevarnosti, beže gostje iz njega.

— Kolera je v Galiciji populoma ponehala, dočim se na Nemškem še vedno širi. Dosedaj je umrlo na Pruskom za kolero 75 oseb.

— Sultanovo očetovsko veselje. Prva žena turškega sultana je povila sina. Sedaj ima sultan šest sinov in sedem hčer.

— Petrolej se podraži. Avstro-ogrski petrolejski kartel je sklenil, da podraži petrolej za 2 K 50 h pri metrskem stotu.

— Umrl je bivši francoski vojni minister Thibaudin, ki je s posebnim zakonom odstranil iz francoske armade vse prince.

Socialistično časopisje na Nemškem. Poleg osrednjega glasila »Vorwärts« in enega znanstvenega imajo socialisti na Nemškem 55 dnevnikov, 2 lista po dvakrat na teden, 5 tednikov, 1 dvatednik, 1 polmesednik in 4 mesečnike; vrhu tega še 2 šaljiva in 2 zabavna lista.

Puškinov sin. Kakor po rodu »Petrogradski Herold«, umrl je nedavno najmlajši sin Aleksandra Sergejeviča Puškina, Grigorij Puškin, na svojem posestvu Markutju blizu Vilne, 70 let star. Napisal je mnogo humorističnih pesmi, a jih ni nikoli dal tiskati.

Književnost.

Josip Freuensfeld-Radinski: Zvezdegačajo. Pred 12 leti je umrl nadarjeni lirik Josip Freuensfeld-Radinski. Izdihnil je v starosti 32 let, a vzlil tej mladosti si je s svojimi deli zagotovil častno mesto v slovenski književnosti. Po sebne vrednosti so njegove nežne lirske pesmi; prijatelji njegovi so jih zbrali, uredila sta jih Fran Cvetko in Vekoslav Šoindler. Dnešna knjiga obsegajo nad 100 najlepših Freuensfeldovih pesmi. Založil jih je učitelj Fr. Cvetko pri Sv. Andreju v Slov. Gorici.

H. Slenkiewicz: Potop Zgodovinski roman. Posloveni Podravski roman. Posloveni Podravski roman. Zdaj je v založbi »Gorički tiskarni«. A. Gabršček v Gorički izsel II. del tega slovškega romana.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Devetletni pastir France Intihar je služil pri Janezu Korušu v Kranjeh. 20. rožnika se je podal s sedemletnim sosedovim sinom Josipom Zalarjem v nezakljeneno podstrešno sobo, kjer je imel svojo skrinjo, da bi spravil klobuk. Stopivši v sobo, zapazi na svoji skrinji gospodarjevo dvočevno puško. Ko jo hoče postaviti v stran, se puška sproži in streli zadene Josipa Zalarja, ki je kmalu nato izdihnil. Ker je Janez Koruš vedel, da je bila ena cev nabita, je bil obsojen na deset dni strogega zapora.

France Likozar, pleskar iz Šent Jurja, je kričal nad patruljočima orožnikom »auf«. Svojega imena jima ni hotel povedati. Ko ga hoče orožnik ukleniti, ga sunce se sebe in preklinja Boga, da ga je ustvaril. Obsojen je bil na 6 tednov težke ječe.

Friderik Oesterreicher, mehanik iz Norimberga na Nemškem, odkrito pričnava, da je letos izmaknil 5 bicikljev v skupni vrednosti 530 K. Obsojen je bil na 3 mesece težke ječe; po prestani kazni ga pa izčrnil.

Jože Lupšina, delavec v Gaberjeh okr. Brežice in vlačigar, se je vtihotil v hišo Mihe Bizjaka v Dolenji Ščavnici, se tam skril pod posteljo in čakal noči, da bi izvršil tatvino. K sreči ga je zasačil gospodar ter izročil ožnikom. Sedaj so pri obdelovanju dognale še druge tatvine; tako je pri Jožefu Ambrožiču v Sladini vzel 215 K denarja in oblike v vrednosti 6 K. Pri Jakobu Prusniku v Spod. Zadobravi je vzel na 64 K cejenih reči. Mihi Bizjaku v Spod. Ribnici je izmaknil

Ognja in vlooma varne
blagajnico Hesky (Litvin)
Dunaj XVII/3. 3
30.000 jib. je v rabi od leta 1880. Izdelek
prve vrste, ki se je obnesel najbolj. Ce-
neje nego povsod dragod. Pošila se franko
na vsako postajo Avstro-Ogrske. 2851

Sera strjeno in tekoče
glicerin. mylo napravlja kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

,Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
13 Dobi se povsod. 1079

L. LUSER-jev obliž za turiste.
Priznano najboljše sredstvo proti kur-
sib. Jim očesom, žužjem itd. 30
Glavna zaloge:
L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling.
Za-
htite
vaj Luser-jev obliž za turiste
po K1-20.
Dobi se v vseh lekarnah.

Popolno prepričanje

da sta lekarnarja
Thierryja balzam in
centifolijsko mazilo
nedosežno uspešno sred-
stvo za vso notranje bo-
lezni, influenzu, katar,
krč in vnetje vseh vrst,
telesno slabost, motenie
prebave, za rane, bule in
poškodbe. Pri naročbi
balzama ali pa na željo
posebej se poslje zastonj
knjižica s tisoči original-
nih zahvalnih pisem kot domaći svetovalec.
12 majhnih ali 6 dvojnativih steklenic bal-
zama 5 K., 60 majhnih ali 30 dvojnativih
steklenic 15 K. 3175-47

2 lončka centifolijskega mazila 360 K
franko z zabočkom. — Naslov: lekarna A.
Thierry v Pregradri pri Rogatcu. Ponarejace
in prodajalce prenaredb bom sodno zasle-
doval.

Kožuhovina

za gospode in dame v naj-
bogatejši in največji izbiri.

LEOPOLD KLEIN
DUNAJ, I., 3013-1
Dominikanerbastei 19.

Najboljše in najeeuejše nakupo-
vališče za damske plače, žakete
in moške kožuhe.

Ilustrirani katalogi gratis in franko.

Zahvala.

Šoisko vodstvo v Starem Trgu pri Ložu
se je obrnilo na znanе dobrotnike šolske mla-
dine v svrhu nakupa nekaj izvodov knjižice
"Slava Prešernu". Ti prošnji so se radovljeno
odzvali in nakupili za šolsko mladino g. Fran
Zagar, tovarnar v Markovcu, 50 iztisov; Mi-
hael Korbar, c. kr. notar v Ložu 20 izvodov;
Ivan Benčina, posestnik in trgovec v Starem
Trgu, 20 iztisov; in Gregor Lah, c. kr. poštar
in posestnik v Ložu, 10 izvodov. Podpisano
šolsko vodstvo se v imenu mladine kar naj-
krejše zahvaljuje blagim gospodom dobrotni-
kom za ta dar z željo, da bi našli prav mnogo
naslednikov pri nas in drugod, da bi noben
slovenski šolski otrok ne bil brez te
krasne knjižice v slavo našemu Pre-
šernu!

Vodstvo širilrazredne ljudske šole v Sta-
rem Trgu pri Ložu

dne 19. septembra 1905.

Jakob Žebre
šolski vodja in nadučitelj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. septembra: Štefanija Škraba, po-
stnitskova hči, 2½ leta, Črna vas 44, je v
Ljubljani utonila.

V deželnini bolnic:

Dne 17. septembra: Henrik Petsche, de-
lavec, 42 let, srčna hiba.

Meteorologično poročilo.

Vljudna nad morjem 3002. Vrednina skriveni tlak 780-0 mm
Septem. Čas Stanje Temperatura Vetrovi Nebo
opazovanja baro- metra °C v mm v m/s

20. 9. zv. 733,2 13,6 sl. jvzhod oblačno
21. 7. zj. 734,0 13,8 brezvetr. oblačno
22. 9. pop. 733,6 17,7 p.m. jvzh. oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 18,6°.
Normalne: 14,2°. — Padavina v mm 25.

Borzna poročila.

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kursi dun. borse 20. septembra 1905.

Potrebni papirji.

	Dinar	Euro
1% majhna renta	100,55	100,75
1% obroba renta	100,50	100,70
1% avstr. kronska renta	100,70	100,90
1% slata	119,65	119,85
1% ograka kronska	97,10	97,30
1% slata	116,15	116,35
1% posojilne dejstva Kranjske	50,99	101,10
1% posojilne mestna Split	100,60	101,60
1% Zadar	100—	100—
1% bon-here žel. pos. 1902	100,90	101,85
1% Šeška, del. banka k. o.	100,25	100,50
1% Šeška k. o.	100,25	100,70
1% zast. pisma gal. d. hip. b.	100,80	101,80
1% pošt. kom. k. o.	100,60	107,50
1% zast. pisma Innerst. hr.	100,50	101,60
1% ograka cen. delž. hr.	100—	100,70
1% z. pisa ogr. hip. ban.	100—	101,20
1% obli. ogr. lokalnih že- leznic d. dr.	100—	101—
1% češke ind. banke	100,75	101,76
1% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99,90	100—
1% prior. dol. žel.	99,50	100—
1% juž. žel. kup. 1/4	320,85	322,85
1% avst. pos. za žel. p. o.	101,45	102,45
Streške		
Streške ed. I. 1860/	160,50	162,50
" 1864/	295,75	297,75
" tiskne	167—	169—
" nem. kred. I. emisije	805—	814—
" II.	303—	311,70
" ogr. hip. banke	270—	275—
" arbske & frs. 100—	104—	119—
" turške	149,60	150,60
" assilika streške	26,25	28,25
" Kreditne	474—	483,60
" Ljubljanske	78—	83—
" Krakovske	93—	99—
" Ljubljanske	66—	70,20
" Avst. rud. križs	54—	56—
" Ogr.	34,75	36,25
" Rudolfove	62—	66—
" Salzburgske	74—	78—
" Dunajske kom.	635—	545,50
" Delnice		
" Železnice	103,50	104,50
" Državne Železnice	677—	678—
" Avstr.-ogrskie bančne delnice	164,6—	166,6—
" avstr. kreditne banke	685,75	686,75
" Gradske	805—	803—
" Živnostenske	247,75	248,75
" Pravne gozd. v Mostu (Bril.)	687—	693—
" Alpiniske montane	541,25	542,25
" Pruske žel. indr. dr.	27,50	27,60—
" Češka-Murányi	557—	558—
" Trnavske prem. družbe	296—	300—
" avstr. orodne tovr. družbe	578—	582—
" Češke sladkorne družbe	157—	160—
" Vlakne		
" 1. 36	11,40	
" 19,11	19,14	
" 23,41	23,55	
" 23,96	24,04	
" 117,40	117,60	
" Laski bankovci	95,40	95,80
" Dolari	154—	155—
" 4,84	5—	
Zitne cene v Budimpešti.		
V Ljubljani, 21. septembra 1905.		
Nespremenjeno.		

Zahvala.

Za srčno sočutje povodom smrti
nepozabne ljube matere, ozir. stare
matere, tašče in tete, gospe

Marjete Podkrajšek
roj. Paier

za obilo častno spremstvo k zadnjemu
potku in za darovanje krasne vence
izrekajo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem svojo najsrčnejšo zahvalo

globoko žalujoči ostali.

V Ljubljani, 21. septembra 1905.

Pojasnilo.

Na notico v "Slov. Narodu" od 20. septem-
bra t. i. pod zaglavjem "Brat in sestra v
zapori" izjavljam podpisani, da nisem nič v
sorod pa tudi v nikakršni zvezi z Ivanom
Draganom, hlapcem pri Vinku Cantoniju v Flo-
rijskih ulicah.

Jakob Dragan

3021 urar pri tvrdki Fran Čuden.

Št. 31.795. 3020

Razpis službe pomožne vrtnarice.

Na I. mestnem otroškem vrtcu
v Ljubljani je popolnit mesto pomožne
otroške vrtnarice z letno plačo 720 K.
(sedemsto dvajset kron).

Pravilno opremljene prošnje je pred-
lagati c. kr. mestnemu šolskemu
svetu do 30. septembra t. i.

Magistrat dežel. stolnega mesta Ljubljane
dne 21. septembra 1905.

Meteorologično poročilo.

Vljudna nad morjem 3002. Vrednina skriveni tlak 780-0 mm

Septem. Čas Stanje Temperatura Vetrovi Nebo
opazovanja baro- metra °C v mm v m/s

20. 9. zv. 733,2 13,6 sl. jvzhod oblačno
21. 7. zj. 734,0 13,8 brezvetr. oblačno
22. 9. pop. 733,6 17,7 p.m. jvzh. oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 18,6°.
Normalne: 14,2°. — Padavina v mm 25.

Dobro idoča

brivnica

se iz proste roke takoj proda.

Kje — pove upravnštvo "Slov.
Naroda". 3017-1

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE
BI SMELE POGREŠATI ✕ ✕ ✕

POEZIJE

DOKTORJA

FRANCETA

PREŠERNA

UREDLJIL SKRIFT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNO
VEZANA 6 K 40 h, V USNJU VEZANA 9 K

LUJDSKA IZDAJA 1 K, V PLATNO VEZANA 1 K

40 h. NATISNLA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR
& FED. BAMBERG V LJUBLJANI. ✕ ✕ DOBIVAJO

SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH. ✕ ✕

Streške

Gostilna

in nekaj zemljšča se takoj iz proste roke proda. Hiša je tik okrajne ceste in blizu žel. postaje Nomenj-Boh. Bistrica. Pojasnila daje Frančišek Brenčič ravnotam.

2986-2

Loteristinja

se takoj sprejme.

Kje — pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 2971-3

Išče se v načem restavracija ali gostilna

v kakem večjem okraju na Gorenjskem. Ponudbe sprejema upravn. „Slov. Nar.“.

K 23.20 si prihrani sak kupec posebej

če si keni moj oblast. zav. kip Kristusa, Marije ali angela varha iz kristalnega stekla. Visokost 32 cm z mojo patentno nočno lučjo, ki gori 2 leti brez olja za K 7 — vsak kos franko, če se pošlji denar naprej. Vsak stoti kupec dobi pod jamstvom kip zastonj.

Razpošilja Adolf Drucker Strakonice, Češko.

Spretni, solidni agente sprejmem pod ugodnimi pogoji. 2989-2

FIRNEŽ LE IZ KRAJSKEGA LANENEGA OLJA.

PRIZNANO NAJBOLJE OLJNATE BARVE.

NAJBOLJE
BARVE ZA UMETNIKE
DR. SCHOENFELD & KO. V DÜSSELDORFU

FINE OLJNATE BARVE ZA
ŠTUDIJE DR. SCHOENFELD & KO. V DÜSSELDORFU
(PUŠČA 20 VIN.)

MEČLA,

APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA

ŽGALNO SLIKANJE

VELIKO IZBIRO

LESENIH IZDELKOV

ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE MATER

BRATA EBERL

TOVARNA OLJNATIH BARV, LAKOV IN FIRNEŽEV

MIKOŠIČEVA CESTA 6
LJUBLJANA.

ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

Lepo stanovanje

v Slomškovih ulicah št. 12 v II. nad. na levo, z 2 sobama in pritiklinami, se takoj ali s 1. novembrom odda.

2988-2

Dva delavca

pridna in marljiva, navajena delati pri strojih ali nekoliko večja mizarstva, sprejme po ugodnih pogojih v stalno službo tovarna testenin ED. ZELENKA v Ljubljani, Sp. Šiška 181.

Stara žganjekuha na veliko na Hrvaškem išče veščega

potnika

za Štajersko, Kranjsko in planinske dežele. Samo strokovne, dobro uvedene prve sile naj pošljajo ponudbe uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro „Bučenost“. 2984-3

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3. 3002

Ta teden do včetega 23. septembra

Koreja.

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi niti in blago prodamo mi.

Družba pletilnih strojev za domače delavce
THOS. H. WHITTICK & Co.
Trst 156, Via Campanile 13. 2883-6

Krojaški salon za gospode 2145-23

Ivan Magdić

v Ljubljani, na Starem trgu štev. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga. Uniformiranje in zaloge potrebščin za Sokole.

Prepričajte se!

Najboljši in najnovejših vrst **gepeljni in motorji** za bencin, **mlatičnice in slamorez-ice, trombe, cevi, klinje in žage** dobite v skladu.

Fran Zeman v Ljubljani, Poljanska cesta štev. 24.

Ustanovljeno 1862

Najstarejša tovornica
c. kr. dvorni

Telefon 584.

peči in ognjišč
mašinist

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na voglu Burggasse. 2773-6

Specialni katalogi gratis in franko.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Učne knjige za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,

pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine
v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

priporoča

L. SCHWENTNER
v Ljubljani 2930-12

Prešernove ulice št. 3.

Učenec

iz dobre hiše, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom 2988-2

M. ŽIGON v Škofiji Luki.

10.000

hektolitrov vinskih sodov

vsake veličine, počenji od 5 pa do 70 hektolitrov, prodaja po zmernih cenah tvrdka 2225-31

Alex Breyer i sinovi

v Križevcih na Hrvaškem.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov za gld. 1·80.

1 prekrasno pozlačena, 36 uridoča preciziskska ura z veržico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan z gospode s ponarejenim zlatnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantaria, 1 elegantna damska broša, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjek za denar, 1 žepni nožek s priravo, 1 par manšetnih gumbov, 1 napravi gumbi, vsi iz double-zlata s pentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jaka koristno navodilo za se-stavljanje pismen, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gld. 1·80. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje

Dunajska razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Pravkar izšlo:

Janez Trdina.

Verske bajke, stare in nove,
Bajke in povesti o Gorjancih.

Zbranih spisov knjiga 2. 23-108

Ko je bil začel Trdina v 1. letniku „Ljubljanskega Zvona“ l. 1881, priobčeval svoje bajke in povesti, je ostermel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije naroda, bivajočega ob dolenskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko, v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, slog, jezik, vse je bilo pristano narodno. Nabiral je narodno blago in priobčuje ga širšemu svetu, ponarodenel je pisatelj sam.

Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:

„Bajovi huzarji in Iliri“

broš. 3 K., s poštnino 3 K 20 v.
eleg. vez. 4 K 50 h. s poštnino 4 K 70 h.

Verske bajke in Bajke in
povesti o Gorjancih. I.
broš. 2 K., s poštnino 2 K 10 h.
eleg. vez. 3 K 20 h., s poštnino 3 K 40 h.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentnerja

v Ljubljani

Prešernove ulice 3.

Lepo stanovanje

v Slomškovih ulicah št. 12 v II. nad. na levo, z 2 sobama in pritiklinami, se takoj ali s 1. novembrom odda.

2988-2

Dva delavca

pridna in marljiva, navajena delati pri strojih ali nekoliko večja mizarstva, sprejme po ugodnih pogojih v stalno službo tovarna testenin ED. ZELENKA v Ljubljani, Sp. Šiška 181.

Stara žganjekuha na veliko na Hrvaškem išče veščega

potnika

za Štajersko, Kranjsko in planinske dežele. Samo strokovne, dobro uvedene prve sile naj pošljajo ponudbe uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro „Bučenost“. 2984-3

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3. 3002

Ta teden do včetega 23. septembra

Koreja.

Specialna trgovina za opreme nevest.

Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje.

Opreme za neveste od K 350 — naprej.

Najnovejše modele za perilo radi pokažemo na ogled.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Šarc
Sv. Petra cesta št. 8
v Ljubljani. 2215-11

Anton Šarc

v Ljubljani

na Sv. Petra cesti št. 8

Zaloga ces. kr. tvornice

za platneno, namizno in damastno blago

Norbert Langer & sinovi

na Moravskem

platno vseh širin za telesno

in posteljno perilo, namizni

priči, servete, garniture za

kavo, bele in barvaste, bri-

salke, žepni robci, brisalne

rute, šifon, širting, kreton,

batist itd. itd.

Švicarske vezenine.

Zaloga koles

in motorjev

488-49 iz znane tovarne J. Puch v Gradcu.

z dveletnim jamstvom.

FRANC ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani

Prešernove ulice, nasproti franc. samostana

Filialka: Mestni trg, nasproti rotovža.

Drugih vrst kolesa od K 120 — dalje.

Z enoletnim jamstvom.

Velika zaloga šivalnih strojev.

Cenovniki zastonj in poštne prosto.